

Notitie

Opdrachtgever: Dhr. Holleman (Gemeente Capelle aan den IJssel)
Auteur: André de Baerdemaeker
Betreft: Ecologische quick scan ontsluitingsweg Oeverrijk, Capelle aan den IJssel
Projectnummer: 1722
Datum: 11 december 2017
Status: Definitief

Bureau Stadsnatuur

bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

In het kader van een bestemmingsplanwijziging is Bureau Stadsnatuur gevraagd om het terrein van Kanaalweg 55 in Capelle aan den IJssel te onderzoeken op potentiële natuurwaarden die beschermd zijn volgens vigerende wet- en regelgeving. Op 13 november 2017 heeft de gemeenteraad van Capelle aan den IJssel de gebiedsvisie Landelijk Capelle en het gebiedspaspoort Oeverrijk vastgesteld. Hiermee is besloten op de locatie Oeverrijk maximaal 30 woningen toe te staan in plaats van de 80 die conform het vigerende bestemmingsplan 'Schollebos e.o.' mogelijk zijn. (Gemeente Capelle aan den IJssel 2017). Om de ontsluiting van dit gebied en de ontwikkeling van de achterzijde van de kavels aan de Kanaalstraat mogelijk te maken wordt een ontsluitingsweg gerealiseerd over de percelen van de Kanaalweg 55 t/m 57.

De Wet Natuurbescherming is per 1 januari 2017 van kracht en vervangt de Flora- en faunawet, de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998. De informatie hieronder vat de belangrijkste feiten samen met betrekking tot de bescherming van soorten via de Wet natuurbescherming, en is gericht op personen en instanties die te maken krijgen met de wet in het kader van ruimtelijke ontwikkeling, beheer en onderhoud. Uitvoering van de wet valt onder de verantwoordelijkheid van de provincies, met uitzondering van grote infrastructurele projecten aan onder meer waterwegen; daarbij blijft de Rijksoverheid het bevoegd gezag. De inhoud van deze samenvatting betreft in eerste instantie de algemeen geldende verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming en in tweede instantie de Zuid-Hollandse context waarin deze verbodsbepalingen moeten worden toegepast. De aanvullende regelgeving rond bescherming van soorten in Natura 2000-gebieden wordt hier slechts kort besproken.

2. Doel van de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming beschermt de van nature in Nederland in het wild voorkomende planten en dieren en natuurgebieden.

3. Beschermingsregimes soorten

In de Wet natuurbescherming zijn drie categorieën soorten onderscheiden met een eigen beschermingsregime en daaraan gekoppelde verbodsbepalingen: vogels, habitatrichtlijnsoorten en overige soorten. Een soort kan niet onder meer dan één van deze regimes vallen. Vogels vallen per definitie onder het regime van de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn betreffen Europese beschermingsregimes waar met de verbodsbepalingen artikel 3.1 en 3.5 in de Wet natuurbescherming in Nederland invulling aan wordt gegeven. Het regime 'andere soorten', artikel 3.10, heeft betrekking op soorten die alleen vallen onder een nationaal beschermingsregime; deze soorten zijn niet vermeld in de Europese richtlijnen. De drie beschermingsregimes met hun verbodsbepalingen zijn hieronder weergegeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel B, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8 (bepalingen dat ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, hier niet uitgebreid besproken), met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel B, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de Bosmuis, de Huisspitsmuis en de Veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

4. Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

De provinciale verordening bevat onder andere regels voor faunabeheereenheden en diverse vrijstellingen voor het bestrijden van schade en het uitvoeren van werkzaamheden. Ook is in de verordening opgenomen voor welke soorten een vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (zie de soortenlijst verderop onder 'Beschermd andere soorten in Zuid-Holland (artikel 3.10)'). Voor de verordening, zie: <http://bit.ly/2n5cKWP>

5. Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland

In de provinciale beleidsregel staan onderwerpen als het verlenen van tegemoetkomingen in de faunaschade en de vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof. Voor de beleidsregel, zie: <http://bit.ly/2ml3pMk>

6. Vogelsoorten met een (potentieel) ongunstige staat van instandhouding in Zuid-Holland (artikel 3.1)

Naar aanleiding van artikel 3.1 lid 5 heeft Bureau Stadsnatuur een lijst opgesteld van vogelsoorten waarbij verstoring van wezenlijke invloed kan zijn op de staat van instandhouding in Zuid-Holland. Het betreft soorten die als broedvogel in de provincie voorkomen en waarvoor onder de Flora- en faunawet reeds een jaarronde bescherming van nestlocaties en vaste rustplaatsen gold (de onder de Flora- en faunawet als 'categorie 1 t/m 4' gekwalificeerde soorten), aangevuld met soorten die op basis van actuele gegevens van Sovon een ongunstige staat van instandhouding kennen (de voorheen als 'categorie 5' gekwalificeerde soorten met een

negatieve populatietrend en/of een kleine, kwetsbare populatie) en waarvoor derhalve gemitigeerd of gecompenseerd zou moeten worden in geval van conflicterende ruimtelijke ontwikkeling en beheer.

Deze lijst is niet uitputtend en kan naar aanleiding van ontwikkelingen in de toekomst worden gewijzigd op basis van ecologisch zwaarwegende omstandigheden, zoals veranderingen in populatie-omvang of areaal van een soort. Het effect van de ingreep op de instandhouding van de soort is uiteindelijk leidend in de afweging of sprake is van een beschermde (en daarmee ontheffingsplichtige) situatie. Het gaat om de volgende 85 soorten:

Appelvink	Groene specht	Krooneend	Roerdomp	Tureluur
Baardmannetje	Grote gele kwikstaart	Kwak	Roek	Veldleeuwerik
Blauwe reiger	Grote karekiet	Kwartelkoning	Scholekster	Velduil
Boerenzwaluw	Grote mantelmeeuw	Kleine zilverreiger	Slechtvalk	Visdief
Bontbekplevier	Grutto	Lepelaar	Slobeend	Waterral
Boomvalk	Havik	Matkop	Snor	Watersnip
Bosuil	Huisbus	Middelste zaagbek	Sperwer	Wielewaal
Bruine kiekendief	Huiszwaluw	Noordse stern	Spotvogel	Wilde eend
Buizerd	Grote zilverreiger	Nachtegaal	Spreeuw	Wintertaling
Dwergstern	Ijsvogel	Oeverzwaluw	Sprinkhaanzanger	Woudaap
Eider	Kerkuil	Ooievaar	Steenuil	Wulp
Gele kwikstaart	Kievit	Patrijs	Steltkluut	Zomertaling
Gierzwaluw	Kleine bonte specht	Porseleinhoen	Stormmeeuw	Zomertortel
Goudvink	Kleine plevier	Purperreiger	Strandplevier	Zilvermeeuw
Graspieper	Kluut	Raaf	Tafeleend	Zwarte roodstaart
Gauwe klauwier	Kneu	Ransuil	Tapuit	Zwarte stern
Gauwe vliegenvanger	Koekoek	Ringmus	Torenvalk	Zwartkopmeeuw

7. Beschermde habitatrichtlijnsoorten in Zuid-Holland (artikel 3.5)

Soorten uitsluitend vermeld in Bijlage II – Beschermingsregime artikel 3.5 alleen van toepassing in Natura 2000-gebieden.

De volgende 2 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen uitsluitend in voor deze soorten aangewezen Natura 2000-gebieden onder het beschermingsregime artikel 3.5:

Nauwe korfslak	Zeggekorfslak
----------------	---------------

Soorten vermeld in Bijlage IV – Beschermingsregime artikel 3.5 van toepassing.

De volgende 39 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime artikel 3.5:

Groenknolorchis	Boomkikker	Otter	Meervleermuis	Dwergvinis
Platte schijfthoren	Heikikker	Bosvleermuis	Rosse vleermuis	Gewone dolfin
Bataafse stroommossel	Kamsalamander	Franjestaart	Ruige dwergvleermuis	Gewone vinvis
Gevlekte witsnuitlibel	Poelkikker	Gewone baardvleermuis	Tweekleurige vleermuis	Griend
Groene glazenmaker	Rugstreeppad	Gewone dwergvleermuis	Vale vleermuis	Potvis
Rivierrombout	Zandhagedis	Gewone grootoorvleermuis	Watervleermuis	Tuimelaar
Houting	Bever	Kleine dwergvleermuis	Bruinvis	Witsnuitdolfijn
Steur	Noordse woelmuis	Laatvlieger	Bultrug	

8. Beschermde andere soorten in Zuid-Holland (artikel 3.10)

De volgende 35 soorten zijn sinds 1990 vastgesteld in de provincie Zuid-Holland en vallen onder het beschermingsregime artikel 3.10 (NB: betreft uitsluitend als 'wild' gekwalificeerde plantensoorten; bron: *verspreidingsatlas.nl*):

Blaasvaren	Grote leeuwenklauw	Stofzaad	Grote modderkruiper	Grijze zeehond
Bokkenorchis	Karhuizer anjer	Schubvaren	Kwabaal	Steenmarter
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Smalle raai	Ringslang	Waterspitsmuis
Brede wolfsmelk	Knolspirea	Stijve wolfsmelk	Boommarter	
Bruinrode wespenorchis	Moerasgamander	Tengere veldmuur	Damhert	

Dreps	Naakte lathyrus	Wolfskers	Das
Echte gamander	Rozenkransje	Aardbeivlinder	Eekhoorn
Glad biggenkruid	Ruw parelzaad	Grote vos	Gewone zeehond

Soorten waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt van beschermingsregime artikel 3.10

In Zuid-Holland is een vrijstelling van de verbodsbepalingen artikel 3.10 van toepassing op de volgende 22 soorten:

Bastaardkikker	Aardmuis	Egel	Konijn	Wezel
Bruine kikker	Bosmuis	Gewone bosspitsmuis	Ree	Woelrat
Gewone pad	Bunzing	Haas	Rosse woelmuis	
Kleine watersalamander	Dwergmuis	Hermelijn	Veldmuis	
Meerkikker	Dwergspitsmuis	Huisspitsmuis	Vos	

9. Geïntroduceerde soorten in Zuid-Holland

Soorten die zich door menselijk toedoen buiten hun natuurlijke areaal hebben gevestigd (geïntroduceerde soorten) vallen in Zuid-Holland niet onder de beschermingsregimes van artikel 3.1, 3.5 of 3.10, tenzij sprake is van een populatie die langer dan 50 jaren achtereen heeft standgehouden in de provincie (mond med. PZH, maart 2017). Voorbeelden in een Zuid-Hollandse context zijn beschermde plantensoorten uitgezaaid vanuit tuinen en Vroedmeesterpad, al dan niet moedwillig geïntroduceerd door terrariumhouders.

Plantensoorten die lokaal zijn geïntroduceerd en als 'niet wild' zijn beschouwd in Zuid-Holland, zijn onder meer:

Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Knollathyrus	Echte gamander	Bergnachtorchis	Wilde Weit
------------------------	------------	--------------	----------------	-----------------	------------

Diersoorten die zijn geïntroduceerd en als 'niet wild' zijn beschouwd in Zuid-Holland, zijn onder meer:

Boomkikker	Muurhagedis	Vroedmeesterpad	Quaggamossel	Aziatische modderkruiper	Blauwband
------------	-------------	-----------------	--------------	--------------------------	-----------

De beschermde status van soorten als Muskusrat (sinds 1975 gedocumenteerd voor de provincie) en Nijlgans (eerste geval in 1967) kan op grond van het bovengeschetste 50 jaar-criterium ter discussie worden gesteld.

10. Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgbeginsel (artikel 1.10 en 1.11) opgenomen: de intrinsieke waarde van soorten is vastgesteld in een doelbepaling en geldt voor alle soorten, los van een beschermingsregime. Het is een algemeen geldende fatsoenseis die erop neerkomt dat redelijkerwijs vermijdbare schade aan en versterking van planten en dieren moet worden voorkomen.

11. Wanneer ontheffing aanvragen?

Wanneer redelijkerwijs kan worden vermoed dat verbodsbepalingen ten gevolge van een voorgenomen activiteit worden overtreden, moet eerst worden bepaald of mitigerende (verzachtende) maatregelen de schade kunnen beperken of tenietdoen zodat het overtreden van het verbod kan worden voorkomen. Wanneer het overtreden van een verbod onvermijdelijk is en er moet worden gecompenseerd voor veroorzaakte schade, dan dient men een ontheffing aan te vragen. Het aanvragen van een ontheffing heeft alleen zin als de functionaliteit van een plangebied voor een beschermde soort voldoende nauwkeurig in beeld is gebracht. Meestal is hier een uitgebreid onderzoek voor nodig waarin rekening wordt gehouden met de seizoensactiviteit van een soort. Dergelijk onderzoek dient aan bepaalde richtlijnen te voldoen op basis waarvan de kwaliteit en volledigheid ervan worden gecontroleerd door de Omgevingsdienst (zie onder). Een randvoorwaarde is daarnaast dat een aanvraag vergezeld dient te gaan van een zogenaamd activiteitenplan. Hierin moet een initiatiefnemer van een potentieel schadelijke handeling het belang van de voorgenomen activiteit onderbouwen en aangeven welke mitigerende en/of compenserende maatregelen ten gunste van de soort(en) in kwestie worden getroffen.

12. Omgevingsvergunning via gemeente

Wanneer er sprake is van een omgevingsvergunning mogen ontheffingen voor beschermde soorten aanhaken. Bij aanhaken moet de gemeente een volledigheidstoets uitvoeren en verzorgt de gemeente de toetsing door de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Met de aanvraag van een omgevingsvergunning

is een wettelijke beslistermijn gemoeid van maximaal 26 weken. De gehele aanvraag verloopt via de gemeente. Voor meer informatie, zie: <https://www.omgevingsloket.nl>

13. Losse ontheffing via provincie

Wanneer een ontheffing aangevraagd moet worden waarbij geen omgevingsvergunning nodig is, is de beslistermijn 13 weken met maximaal 7 weken verlenging. De gehele aanvraag verloopt via Omgevingsdienst Haaglanden. De leges bedragen EUR 1800,-. Ten behoeve van een aanvraag zijn een onderzoeksrapport met inventarisatiegegevens en een activiteitenplan noodzakelijk. Voor meer informatie en aanvraagformulieren, zie:

<https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/categorie/product/7-ontheffingverlening-soorten.html>

14. Gedragscodes

Gedragscodes in het kader van de Wet natuurbescherming worden alleen gemeentelijk of branchebreed opgesteld en dienen te worden goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken. Bestaande gedragscodes die zijn goedgekeurd onder de Flora- en faunawet zijn, indien nog niet verlopen, nog altijd geldig voor de soorten die onder de Wet natuurbescherming onder één van de drie beschermingsregimes vallen. Voor nieuwe beschermde soorten waarvoor geen mitigerende maatregelen zijn vermeld in gedragscodes zal mogelijk een ontheffing noodzakelijk zijn. Voor soorten die niet (meer) onder een strikt beschermingsregime vallen hoeft niet per se te worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Er moet desalniettemin altijd rekening worden gehouden met de wettelijke zorgplicht.

15. Handhaving

Bij een vermoede overtreding van een verbodsbepaling in de Wet natuurbescherming kan handhaving worden ingeschakeld. In Zuid-Holland is de Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (OZHZ) hiervoor verantwoordelijk. Voor meer informatie, zie:

<https://www.ozhz.nl/vergunningen-en-meldingen/groene-handhaving>

Melding van een vermoede overtreding:

Telefoon: 078-770 85 85
mail: meldingFfwet@ozhz.nl
website: <http://www.natuurzuidholland.nl/contact/>

Overige contactgegevens:

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Afdeling Toezicht en Handhaving
Postbus 550
3300 AN Dordrecht

Methodiek

Op maandag 11 december 2017 is de locatie bezocht door een ecooloog van Bureau Stadsnatuur. Tijdens het bezoek is op basis van expert judgement onderzocht:

- of het gebied potentie heeft als leefgebied van soorten met een beschermde status WnB;
- voor welke functies het onderzoeksgebied voor betreffende soorten in aanmerking komt;
- of vervolgonderzoek naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna nodig is.

Daarnaast is op basis van beschikbare literatuur en onderzoeksresultaten in de omgeving beoordeeld in hoeverre het aannemelijk is of beschermde soorten in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomen.

Resultaten

Het onderzoeksgebied omvat voornamelijk bebouwing en verhardingen. Aan de achterzijde van het kavel zal de potenties voor beschermde flora en fauna zijn daarmee beperkt

Flora

Het onderzoeksgebied bevat nagenoeg geen begroeiing. Aan de achterzijde zijn een paar bosjes aanwezig en er staat een Italiaanse populier *Populus nigra*. Er is zijn geen potentiële groeiplaatsen voor plantensoorten met een beschermde status, op basis van de biotoopvoorkeuren van de in Zuid-Holland voorkomende beschermde soorten (Stichting Floron 2011; zie pagina 4).

Ongewervelden

Er zijn geen potenties voor relevante soorten op basis van verspreiding en habitat. De sloot aan de achterzijde van het perceel is te voedselrijk (in andere woorden: te sterk vervuild) om als leefgebied te dienen voor beschermde slakken (Boesveld *et al.* 2011).

Vissen

De watergang aan de achterkant van het onderzoeksgebied kan bewoond worden door de Kleine modderkruiper en de Tiendoornige stekelbaars. Voor deze vissoorten geldt enkel de zorgplicht. Voor andere inheemse beschermde vissoorten valt niet op voorhand uit te sluiten dat ze er voorkomen. Dit geldt bijvoorbeeld Paling *Anguilla anguilla* (Kranenbarg *et al.* 2015, De Baerdemaeker 2016).

Amfibieën

Het gebied is geschikt voor amfibieën van artikel 3.10 Wnb waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Voor deze soorten geldt de zorgplicht wel. Voor andere relevante soorten zijn geen potenties op basis van verspreiding en biotoopvoorkeuren (van Delft & Schuitema 2005).

Reptielen

Geen potenties voor relevante soorten op basis van verspreiding en biotoopvoorkeuren (van Delft & Schuitema 2005).

Vogels

Uit de database van Bureau Stadsnatuur blijkt dat ten minste 85 vogelsoorten binnen de gemeentegrenzen van Capelle aan den IJssel voorkomen. Hieronder zijn zeven soorten met een jaarrond beschermde status indien zij tot broeden komen.

Het onderzoeksgebied heeft potentie als broedgebied voor jaarrond beschermde soorten die in gebouwen tot broeden komen. Van deze groep zal voornamelijk de Huismus *Passer domesticus* en mogelijk de Gierzwaluw *Apus apus* in ogenschouw genomen moeten worden.

Daarnaast wordt het onderzoeksgebied met zekerheid gebruikt als broedgebied door algemeen voorkomende inheemse vogelsoorten, waarvan de nesten tijdens de broedtijd strikt zijn beschermd. Hierbij dient te worden gedacht aan zangvogels, duiven en mogelijk watervogels.

Zoogdieren

In het gebied zijn potenties voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. De bebouwing in kwestie heeft een dak met donkere dakpannen dat vermoedelijk toegang verschaft tot geschikte verblijfruimtes voor in gebouwen voorkomende vleermuizen. Uit de database van Bureau Stadsnatuur is gebleken dat in de periode 1980-2017 ten minste zes vleermuissoorten binnen de gemeentegrenzen van Capelle aan den IJssel zijn vastgesteld. Vier van deze soorten, de Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, de Ruige

dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, de Laatvlieger *Eptesicus serotinus* en de Meervleermuis *Myotis dasycneme*, verblijven geregeld in gebouwen.

Voor strikt beschermde grondgebonden zoogdieren zijn geen potenties in het onderzoeksgebied op basis van biotoopvoorkeuren en verspreiding (Broekhuizen *et al.* 2016, Mostert & Willemsen 2008).

Gevolgtrekkingen

Vervolgonderzoek

Vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogels en vleermuizen (resp. art. 3.1 en 3.5 Wnb) mogen niet beschadigd, verstoord of weggenomen worden zonder ontheffing. Indien ruimtelijke ingrepen in het onderzoeksgebied plaats zullen vinden, dient daarom nader onderzoek gedaan te worden naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van jaarrond beschermde vogels en vleermuizen. Hierbij dient een inschatting gemaakt te worden van de invloed die de ingrepen naar verwachting zullen hebben op de gunstige staat van instandhouding van de betreffende populaties op regionaal niveau.

Nader onderzoek voor deze locaties zal uitgevoerd moeten worden in de periode maart – oktober 2018 om voor al deze soortgroepen een betrouwbaar beeld te krijgen. Voor het onderzoek naar vogels, met name de Huismus, is het raadzaam om de richtlijnen van Sovon te hanteren (Van Dijk & Boele 2011). Het onderzoek zal door de eventueel beoordelende autoriteit beoordeeld worden aan de hand van het Kennisdocument Huismus (Bijl2 2017a) en Kennisdocument Gierzwaluw (Bijl2 2017b). Het is dus van belang hier met de onderzoeksopzet rekening mee te houden.

Het onderzoek naar vleermuizen zal om dezelfde reden moeten worden uitgevoerd aan de hand van de meest actuele versie van het Vleermuisprotocol (ter dagtekening van deze notitie is dat Vleermuisvakberaad 2017).

Ontheffingsaanvraag

Indien vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten in het onderzoeksgebied worden aangetroffen, dient een ontheffingsaanvraag te worden opgesteld en ingediend (zie pagina 5). Hiertoe dient een activiteitenplan te worden opgesteld waarin de initiatiefnemer van een potentieel schadelijke handeling het belang van de voorgenomen activiteit onderbouwd en aangeeft welke mitigerende en/of compenserende maatregelen ten gunste van de soort(en) in kwestie worden getroffen. De wettelijke belangen die in het geval van Kanaalweg 55 relevant zouden kunnen zijn, zijn de volgende:

Huismus en Gierzwaluw (vogelrichtlijn; artikel 3.1 Wnb)

- De volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- De veiligheid van het luchtverkeer;
- Ter bescherming van flora of fauna;
- Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor daarmee samenhangende teelt;
- Om het vangen, het onder zich hebben, of op elke andere wijze van verstandig gebruik, van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Vleermuizen (habitatrichtlijn; artikel 3.5 Wnb)

- Volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- Ter bescherming van wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- Onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van soorten of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten;
- Om het vangen, plukken of het onder zich hebben van bepaalde dieren of planten in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Het is van belang dat in de onderbouwing van de ruimtelijke ingrepen voldoende invulling wordt gegeven aan de omschrijving van het van toepassing zijnde wettelijk belang om een ontheffing Wnb verleend te kunnen krijgen. Tot slot is het essentieel dat de staat van instandhouding van in het geding zijnde beschermde soorten voldoende kan worden aangetoond om de effecten van de ruimtelijke ingrepen op deze soorten goed te kunnen beoordelen.

In hoofdstuk 2 van de toelichting van het bestemmingsplan 'Ontsluitingsweg Oeverrijk' is de nut en noodzaak van de realisatie van de ontsluitingsweg aangetoond. Aangetoond wordt dat deze realisatie van de weg een goede, kosteneffectieve en veilige oplossing is. Hiermee is het aannemelijk dat de mogelijk aan te vragen ontheffing vanuit groot openbaar belang en het belang van de openbare veiligheid verleend wordt. Uiteraard moeten in het geval van een ontheffingsaanvraag de benodigde mitigerende en/of compenserende maatregelen getroffen worden.

Invulling zorgplicht

Om op adequate wijze invulling te kunnen geven aan de zorgplicht (relevant voor broedvogels, vissen en amfibieën) dient gewerkt te worden met een goedgekeurde gedragscode flora en fauna voor ruimtelijke ingrepen.

Conclusies

Er zijn potenties voor beschermde vogels en vleermuizen in het onderzoeksgebied;

De voorgenomen ruimtelijke ingrepen kunnen worden uitgevoerd mits aan de hand van ecologisch vervolgonderzoek de vervolprocedure op correcte wijze wordt uitgevoerd.

Literatuur

- Baerdemaeker, A. de. 2016. Quick scan Landelijke Capelle. bSR-notitie 1489. Bureau Stadsnatuur, Rotterdam.
- Bijlsma, R.G., F. Hustings & C.J. Camphuysen, 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem / Utrecht.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys. 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Naturalis, Leiden.
- Boesveld, A. & A. Gmelig Meyling. 2011. Biotoopvoorkeuren van de Platte schijfhoren *Anisus vorticulus*. Zoekbeeld 2011(1): 10-14.
- Bijl2, 2017a. Kennisdocument *Huisvlieg Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.
- Bijl2, 2017b. Kennisdocument *Gierzwaluw Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017.
- Creemers, R. & Delft, J. van. (redactie). 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Delft, J.J.C.W. van & W. Schuitema, 2005. Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. RAVON Noord-Brabant, Tilburg / Stichting RAVON, Nijmegen.
- Dijk A.J., van & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.
- Kranenbarg, J., R. Struijk, M. Schiphouwer, J. Bergsma, K. Didderen & J. Herder. 2015. De vissen van Zuid-Holland. Stichting RAVON, Nijmegen.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep (Dienst Regelingen, brief 26 augustus 2009, kenmerk ffw2009.corr.046) te downloaden van de website van het Ministerie van El&I.
- Mostert, K. & J. Willemsen. 2011. Voorlopige werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2011. Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft.
- Stichting Floron. 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017, 25 maart 2017. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl.

© Bureau Stadsnatuur | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechtelijke houders.

bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.